

עירוניות, עולים ועוני

דיון בוועדת העלייה, הקליטה והתפוצות

יאיר קמייסקי

יוני 2018

סביבת המגורים העירונית

מירב אוכלוסייה בישראל מתגוררת בסביבת מגורים עירונית - כ-92%

בקרב העולים כמעט כולם מתגוררים בסביבת מגורים עירונית

מגמות השינוי של דפוסי החיים בחברה מתרחשים במרחבים הציבוריים בערים

סביבת המגורים שבה נולד, גדל ומתחנך האדם הוא גורם המרכזי בקביעת עתידו החברתי והכלכלי

אוכלוסיות חלשות וסביבת המגורים

הבעיה - ילדים הנולדים וגדלים בשכונות עוני לרוב יישארו עניים בהתבגרותם

יש קורלציה בין העוני הישראלי לגאוגרפיה של שכונות מצוקה כמעט רוב העניים היהודיים בישראל למעט חרדים, הם עולים או בני עולים בדור שני או שלישי

רוב אמפירי של עניים לא גרים בפריפריה גאוגרפית

מחקרים מדגשים ששבירת מעגל העוני המורש לדור ההמשך, הוא באמצעות יצירת סביבת מגורים עבור הילדים שאינה מייצרת חווית עוני.

הפטרון היעיל ביותר לבעיה - עירוב אוכלוסין

למה זאת סוגיה חשובה לוועדה ?

- כמעט כל שכונות העוני בישראל נבנו כשכונות עולים – האם נלמד לקח בתכנון החברתי והפיזי של השכונות שימנע בעתיד תופעה זו?
- רבים מדי מעולים ובעיקר המוחלשים מקרבתם מגיעים להתגורר בשכונות עוני , ובכך רבים מדי מילדי עולים יהפכו לבוגרים עניים
- סוגיית הקשר בין סביבת המגורים לבין העולים ובמיוחד מהמוחלשים שבקרבתם , אינה עולה בדיוני גורמי העלייה כחלק מתפיסת הקליטה.

למה עכשיו ?

- אין גלי עליה המוניים כרגע ולא צפויים בעתיד הקרוב – אפשרות ללמוד ולתכנן
- יש שינוי באווירה של שיח ציבורי ושיח מקצועי סביב עירוניות וסביבת המגורים , הגורמים לשינוי תפיסתי
- ממשלה מקדמת מדיניות חדשה לדיור ציבורי
- יש התחזקות של תהליכי התחדשות עירונית

מה עושים ?

יוצרים מנגנונים כלכליים המונעים ממשפחות של עולים בסיכון להגיע להתגורר בשכונות עוני ובכך מגדילים משמעותית את סיכוי של ילדי העולים לא להיכנס למעגל העוני.

תודה
